REGIONAL ANTI-CORRUPTION INITIATIVE | In partnership with UNODC United Nations Office on Drugs and Crime | With funding from Austrian Development Cooperation | Implemented by СЕГА www.sega.org.mk | Агенција за млади и спорт | SI COMMUNICATION

30.11.2022
ХОТЕЛ ПАНОРАМИКА, СКОПЈЕ

ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ЗАЛОЖБА ЗА БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈА

Коалиција на младински организации СЕГА во партнерство со Агенцијата за млади и спорт и СИ Комуникации, поддржана од подмладоци на различни политички партии во Северна Македонија,

Препознавајќи ја потребата да се промовира општествената одговорност и соодветните стандарди на етика од страна на приватните и јавните корпорации, вклучително и транснационалните корпорации и поединците вклучени во меѓународни комерцијални трансакции, меѓу другото, преку почитување на законите и регулативите на земјите во кои тие делуваат, земајќи го предвид влијанието на нивните активности врз економскиот и социјалниот развој и заштитата на животната средина,

Загрижени за податоците од Системот за Мониторинг на Корупцијата во 2021 година[1], кои укажуваат дека корупцијата е препознаена како најголем проблем кај граѓаните, а нивоата на корупциски притисок и виктимизација се значително зголемени, сепак македонската јавност, како и во изминатите години, останува наклонета да ја прифати корупцијата како општествена норма; За прв пат, корупцијата е на врвот на проблемите во социјалната скала, за разлика од претходните истражувања, сега корупцијата е препознаена како проблем кој најмногу ги засега граѓаните, оставајќи ги зад себе егзистенцијалните проблеми како што се невработеност, високи цени и ниски примања,

30.11.2022
HOTEL PANORAMIKA, SHKUP

DEKLARATA PËR PËRKUSHTIM KUNDËR KORRUPSIONIT

Koalicioni i organizatave rinore SEGA në partneritet me Agjencinë për Rini dhe Sport dhe SI Communication, përkrahur nga forumi rinor i partive politike në Maqedoninë e Veriut,

Njeh nevojën për të promovuar përgjegjësinë sociale dhe standardeve të përshtatshme të etikës në pjesën e korporatave private dhe publike, dhe duke përfshirë edhe korporatat trans-nacionale, dhe individëve të përfshirë në transaksione tregtare ndërkombëtare, ndër të tjera, përmes vëzhgimit të ligjeve dhe rregulloreve të shteteve në të cilat ato kryejnë veprimtari, dhe duke marrë parasysh ndikimin e aktiviteteve të tyre në zhvillimin ekonomik dhe social dhe mbrojtjes së mjedisit jetësor,

Të shqetësuar për të dhënat nga Sistemi i Mbikëqyrjes së Korrupsionit në vitin 2021[1], që tregon se korrupsioni është vlerësuar si problemi më i madh nga qytetarët, dhe shkallët e shtypjes dhe viktimizimit të korrupsionit janë rritur në mënyrë të konsiderueshme, dhe qytetarët e Maqedonisë, ashtu si në vitet paraprake, mbeten të prirur për të pranuar korrupsionin si normë shoqërore, për herë të parë, korrupsioni është në krye të problemeve sociale, për dallim nga hulumtimi paraprak, korrupsioni për herë të parë është vlerësuar si problem me ndikim më të madh mbi qytetarët, duke lënë prapa probleme ekzistenciale si papunësia, çmimet e larta dhe të hyrat e ulëta,

[1] Извештај за проценка на корупцијата - ниво на корупција 2021, МЦМС / Raporti i Vlerësimit të Korrupsionit - Niveli i Korrupsionit 2021, MCMS (линк/link: https://seldi.net/wp-content/uploads/2021/12/izveshtaj-za-procenka-na-korupcijata-nivo-na-korupcija-2021.pdf)

<u>Исто така загрижени</u> за македонската јавност, особено во однос на тоа што многу професии се перципираат како високо корумпирани, а корупцијата е широко распространета во многу сектори, посебно во секторите клучни за справување со корупцијата. Исто така, оптимизмот во однос на можноста за справување со корупцијата е сличен на оној во 2019 година, со високи вредности на песимизам дека може нешто да се направи на ова поле,

<u>Të shqetësuar po ashtu</u> për qytetarët e Maqedonisë Sëveruit, pra të konstatohet se shumë profesione perceptohen me korrupsion të lartë, dhe korrupsioni është shumë i përhapur në shumë sektorë dhe në veçanti tek ato që janë kyçe për të luftuar korrupsionin. Po ashtu, optimizmi sa i përket mundësisë për ballafaqimin me korrupsionin është i ngjashëm me atë në vitin 2019, me vlera të larta të pesimizmit se mund të bëhet në këtë fushë,

<u>Напоменувајќи дека</u> 32,9% од испитаниците на последниот извештај[2] потврдиле дека се вмешани во корупција, а тој процент е проектиран на возрасната популација, се констатира дека се сторени најмалку 540 илјади кривични дела од областа на корупцијата, а од друга страна, во 2020 година само 87 лица се осудени за злоупотреба на службената положба или за поткуп, што значи ефикасност на институциите од 0,015% од случаите се откриени и завршиле со пресуда,

<u>Tërheq vëmendjen se</u> 32.9% e të anketuarve nga raporti[2] i fundit vërtetuan se kanë qenë të përfshirë në korrupsion dhe se përqindja është projektuar mbi popullatën e rritur, është konkluduar se janë kryer së paku 540 mijë krime në fushën e korrupsionit dhe në anën tjetër, në vitin 2020 janë dënuar vetëm 87 persona për keqpërdorim të pozitës zyrtare ose ryshfet, që nënkupton efikasitet të institucioneve prej 0.015% nga rastet e zbuluara dhe të përfunduara me vendim gjyqësor,

<u>Поздравувајќи</u> го усвојувањето на новиот „Кодекс за етичко однесување за членовите на Владата и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата" во септември 2020 година и на веб страната на Владата, на која редовно се објавуваат информации за имињата, функциите и платите на сите централни владини советници,

<u>Shpreh vlerësimin</u> për zbatimin e "Kodit Etik për anëtarët e Qeverisë dhe funksionarët e emëruar nga Qeveria" në shtator të vitit 2020 dhe ueb-faqen e Qeverisë, e cila rregullisht publikon informacione për emrat, funksionet dhe pagat e të gjithë këshilltarëve të pushtetit qendror,

<u>Повикувајќи се</u> на ратификацијата (13.04.2007) на Конвенцијата против корупција на Обединетите нации[3], Законот за спречување на корупција и судир на интереси[4] и Законот за лобирање[5],

<u>Rikujton</u> ratifikimin (13.04.2007) e Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Korrupsionit[3], Ligji për parandalim të korrupsionit dhe konfliktit të interesave[4] dhe Ligji për lobim[5],

Ние како претставници на подмладокот на различни политички партии, поединечно и преку меѓународни и регионални организации, преземајќи дејствија што подлежат на Уставот на Државата и основните правни принципи и усвоени

Ne si përfaqësues të forumeve rinore të partive politike, individualisht dhe nëpërmjet organizatave ndërkombëtare dhe rajonale, duke ndërmarrë veprime lëndë të Kushtetutës së Shtetit dhe parimeve

---

[2] Извештај за проценка на корупцијата - ниво на корупција 2021, МЦМС / Raporti i Vlerësimit të Korrupsionit - Niveli i Korrupsionit 2021, MCMS (линк/link: https://seldi.net/wp-content/uploads/2021/12/izveshtaj-za-procenka-na-korupcijata-nivo-na-korupcija-2021.pdf)

[3] Конвенција против корупција на Обединетите нации / Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Korrupsionit (линк/link: https://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC)

[4] Закон за спречување на корупција и судир на интереси, Службен весник на Република Македонија бр.12/2019 од 19.01.2019 година / Ligji për parandalim të korrupsionit dhe konfliktit të interesave – Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë Nr. 12/2019 nga 19.01.2019

[5] Закон за лобирање, Службен весник на Република Македонија бр: 122/2021 од 03.06.2021 година / Ligji për lobim, Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë Nr: 122/2021 nga 03.06.2021

во согласност со националните закони и процедури, се обврзуваме:

(1) Да преземаме ефективни и конкретни активности за борба против сите форми на корупција, мито и сродни незаконски практики;
(2) Да ги поддржиме утврдените објективни и професионални критериуми за назначување во Бирото за јавна безбедност, кои ги задоволуваат потребите за таквата позиција;
(3) Да преземаме чекори за самоиницијативно следење на имплементацијата на важечките прописи и регулативи за спречување на сите форми на корупција;
(4) Да учествуваме на настани, јавни кампањи и граѓански активизам со цел да се подигне свеста за негативното влијание на корупцијата;
(5) Да иницираме и спроведуваме активности во рамките на младинските форуми на политичките партии со потпишување на Декларацијата, за справување со прашања и подигање на свеста за влијанието на корупцијата;
(6) Да известуваме, информираме, комуницираме и ја промовираме Декларацијата со целните групи;
(7) Да ја поддржуваме работата на Државната комисија за спречување на корупција;
(8) Да ја промовираме важноста на учеството во донесување на одлуки, исклучиво да се промовира младинското учество, преку посебен фокус на вклучување на младински иницијативи и идеи за борба против корупцијата во нашите изборни програми;
(9) Да ги поддржуваме реформите што водат кон воведување на стандардот ISO 37001;
(10) Да поддржуваме и иницираме зајакнување на капацитетите на Комисијата за спречување на корупцијата.

themelore ligjore dhe të përshtatura në pajtim me ligjet dhe procedurat kombëtare, zotohemi:

(1) Të ndërmarrim veprime efektive dhe konkrete për të luftuar të gjitha format e korrupsionit, ryshfetit dhe praktikat tjera të paligjshme;
(2) Të përkrahim synimin dhe kriteret profesionale të vendosura për emërimet në Zyrën e Sigurisë Publike, që plotëson nevojën për një pozitë të tilë;
(3) Të ndërmarrë hapa në mbikëqyrjen e vetë-iniciuar të zbatimit të rregulloreve aktuale për kryerjen e cilësdo qoftë forme të korrupsionit;
(4) Të marrë pjesë në ngjarje, fushata publike, dhe aktivitete qytetare me qëllim të ngritjes së vetëdijes për ndikimin negativ të korrupsionit;
(5) Të iniciojë dhe zbatojë aktivitete brenda forumeve rinore të partive politike duke nënshkruar Deklaratën për të luftuar çështje, dhe të ngritë vetëdijen për ndikimin e korrupsionit;
(6) Të raportojë, informojë, komunikojë, dhe promovojë Deklaratën me grupet e synimit;
(7) Të përkrahë punën e Komisionit Shtetëror për Parandalimin e Korrupsionit;
(8) Të promovojë pjesëmarrjen në vendimmarrje, ekskluzivisht të promovojë pjesëmarrjen e nismave dhe ideve rinore për të luftuar korrupsionin në programet tona zgjedhore;
(9) Të përkrahë reformat që do të sillnin standardin ISO 37001;
(10) Të përkrahë dhe iniciojë përforcimin e kapaciteteve të komisionit për parandalimin e korrupsionit.

ПОТПИСНИЦИ	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ И СКРАТЕН ПОТПИС / MBIEMËR DHE EMËR DHE NËSHKRIM	NËNSHKRUESIT
Либерално-Демократска Младина (ЛИДЕМ)	[illegible]	Rinia Liberal-Demokratike (LIDEM)
Младински форум на Граѓанска опција за Македонија	Васко Петрушев	Forumi Rinor i Opsioni Qytetar për Maqedoninë
Младински форум на Демократска Унија за Интеграција	Jetmir [illegible]	Forumi Rinor i Bashkimit Demokratik për Integrim
Млади Сили на Партија на Власите од Македонија	[illegible]	Forcave të reja të Partia-a Armanjilor dit Machidunii
Социјалдемократска младина на Македонија	Марко Михаилоски	Rinia Socialdemokrate e Maqedonisë
Унија на млади сили на ВМРО-ДПМНЕ	Сергеј Попов	Unioni i forcave të reja të VMRO-DPMNE-së
Форум на млади на движење БЕСА	[illegible]	Forumi Rinor i Lëvizjes BESA
Форум на млади на Алтернатива	Adem Jashari	Forumi i Rinisë Alternativa
Црвена Младина	[illegible]	Rinia e Kuqe
Коалиција на младински организации СЕГА	Зоран [illegible]	Koalicioni i organizatave rinore SEGA